

A gyerekeket tanítjuk, nem a tantervet

A Közösségorientált pedagógia csapata egy tanulásmódszertani workshopot indított a régiókban dolgozó folyamattanácsadó kollégáinak. Hogyan lehet az emlékezetet és a gondolkodást fejleszteni? – tette fel a kérdést az előadó, és kiderült, a tanulás tanítása – bár a Nemzeti Alaptanterv része –, mégsem jut rá elég figyelem.

✂ Szakácsi Eszter

A folyamat-tanácsadók két éve vannak jelen a felzárkózó települések csaknem 70 iskolájában. Látogatásaikkal rendszeresen módszertani segítséget, tanítást támogató gyakorlatokat nyújtanak a pedagógusoknak, rajtuk keresztül a tanulóknak. Ehhez kapcsolódva indított online és személyes workshopokat a Közösségorientált pedagógia csapata. Az évek során nagy tapasztalatot szerzett szakember, Balogh Irma folyamat-tanácsadó, pedagógus, volt intézményvezető irányításával zajlottak a műhelymunkák. A találkozások alkalmával olykor Power Point-ábrák segítségével, máskor izgalmas csoportmunkán keresztül merültek a tanulásmódszertan tengerébe a tanárok. Sok izgalmas kérdésre kaptak választ, de legfőképpen körbejárták azt a kérdést, miért fontos tanulási stratégiát kialakítani és a jól tanulás képességét fejleszteni. Az előadó leszögezte, önbizalom, önismeret és énkép hiányában nem lehet hatékony a tanulás, ez főképp külső környezeti támogatással fejleszthető. Az a gyerek, akinek nem segítenek felismerni erősségeit, nehezen tud továbblépni, hiszen nem lesz mire támaszkodjon. Az egészséges önismeret az étellel és fejlődéssel szorosan együtt járó kudarcot is képes elviselni.

A motiváció megtalálása sem elhanyagolható, ezt kezdetben szintén külső környezeti támogatással, később, egy kialakult (kialakulóban lévő) személyiségnél már a saját magának felállított mércével fejleszthetjük. Ha ez a két alappillér stabilan létrejött, következhet a tanulási módszer kiválasztása.

Az RRF-3.1.1-22-2022-00001 Közösségorientált pedagógia elnevezésű projekt a Felzárkózó települések programban valósul meg. Az Európai Unió finanszírozásával – 9,321 milliárd forint vissza nem térítendő támogatásból a Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv keretében teljesül.

Irma sokszor hallja a pedagógusoktól, hogy a gyerekek motiválatlanok a tanulásban. „Ilyenkor óvatosan elmondom, hogy amikor a kisbaba megfogja a csörgőt, az is a tanulásnak egy mozzanata, hiszen kíváncsi a gyermek, mi az a színes valami. Tehát az élményalapú tanulásról már egészen korai gyermekkorban vannak tapasztalataink. Nagyon fontos, hogy a tananyag tanítását meg kellene előznie a diákok megismerésének. Mivel mindegyik más, a tanító akkor teheti a legjobbat, ha kideríti, milyen a személyiségük, mitől félnek, miben ügyesek, mi iránt érdeklődnek, egyáltalán akarnak-e iskolába járni és ha nem, miért nem? Bármilyen nehéz is, csak az egyénre szabott tanulási módszerek hozhatnak hosszú távú eredményeket” – meséli a szakember. Azért próbált sokféle módszert összeszedni, mert egy 30-40 fős osztályban van, hogy a gondlattérkép segít, valakinek pedig a hallás utáni, auditív technikák. A gyermekek

aktív résztvevői a világnak, ehhez kellene a különféle tanulási technikák, mint a memóriafejlesztés, a jegyzetelési és gyakorlati technikák, célkitűzés, időbeosztás, önértékelés, motiváció módjai stb. A fejlődéshez legalkalmasabb módszert kell kiválasztani, így a gyerekek magabiztosabbá is válnak. Ehhez a tanulási szinteknek egymás után kell következniük, illetve, a már előrébb tartó tanuló a neki megfelelő szinten kell bevonunk.

A workshopon szó esett még a tanulási nehézségek okait szűrő vizsgálatok jelentőségéről, hiszen a szakértői vélemény alapján könnyebb megtalálni a megoldást a gyerek diszfunkciójára (ld. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, ADHD, autizmus spektrum, vagy csak kiderül, hogy nem hall jól a gyerek stb.). A szakember hangsúlyozza, mindennek alapja a mozgásfejlesztés, ami nem csak a tanulás, a figyelem, hanem az érzelmi szabályozást és a szociális készségek fejlődését is tá-

mogatja. A mozgásfejlesztést a mindennapi iskolai órarendbe is be kellene építeni, és amikor már kialakult a gyerekeknél a testtudat, koordináció, tér-irány fogalom, elkezdődhet a tananyag átadása. Tehát a tanulás tanítása nem elhanyagolható lépés, mint ahogy annak a mentalitásnak a mindennapi életbe való beépítése sem, amiről a workshop végén beszélgettek a résztvevők. Az ember ma már nem csak az iskolában, hanem egész életében tanul, az úgynevezett Lifelong Learning felfogás szerint a formális oktatás mellett időt kell szánni a nem formális tanulásra, a tanfolyamok, továbbképzések általi fejlődésre és az önálló tanulásra is. Ez nélkülözhetetlen a gyorsan változó világban, ezért támogatja szakmailag a Közösségorientált pedagógia projekt az iskolákat abban, hogy a rendszeres pályaorientációs foglalkozások énképfejlesztéssel együtt már általános iskolás korban elkezdődjenek.